

Tęczowy Dom

Środowiskowy Dom Samopomocy
prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek

RAMOWY PROGRAM DZIAŁALNOŚCI

Ełk, marzec 2016 r.

I. CEL OGÓLNY FUNKCJONOWANIA DOMU

„Tęczowy Dom” Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Misjonarek jest ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi z terenu powiatu ełckiego. Statutowa liczba uczestników zajęć wynosi 50.

1. Struktura grupy uczestników zajęć:

Uczestnikami zajęć w domu są dzieci i młodzież (do 25 roku życia) z głębszym upośledzeniem umysłowym lub z upośledzeniem lekkim i sprzężonymi zaburzeniami.

a) Miejsce zamieszkania uczestników zajęć

miasto Ełk	35 osób
gmina Ełk	3 osoby
gmina Prostki	4 osoby
gmina Kalinowo	1 osoba
RAZEM	43 osoby

b) Sytuacja materialna rodzin uczestników zajęć

dochód poniżej 300% kryterium	37 rodzin
dochód powyżej 300% kryterium	6 rodzin

Podsumowanie:

- Zdecydowana większość uczestników zajęć (35 osób) zamieszkuje wraz z rodzinami na terenie miasta Ełk
- Rodziny uczestników zajęć nie są zamożne. W większości (37 rodzin) dochód na osobę w rodzinie jest niższy niż 300% kryterium.
- Rodziny dzieci z wieloraką niepełnosprawnością wymagają pomocy w opiece nad dziećmi oraz dostarczeniu dzieciom zróżnicowanych form wsparcia.

c) Wiek uczestników zajęć

Przedział wiekowy	liczba osób
23 - 25	1 osoba
18-22	7 osób
13-17	10 osób
7-12	10 osób
3-6	15 osób
RAZEM	43 osoby

d) Stopień upośledzenia umysłowego uczestników zajęć

stopień upośledzenia	liczba osób
głęboki	4 osoby
znaczny	10 osób
umiarkowany	11 osób
lekki ze sprzężeniami	2 osoby
sprężone opóźnienie rozwojowe nieoznaczonego stopnia	16 osób
RAZEM	43 osoby

e) Niepełnosprawności sprzężone uczestników zajęć

mózgowe porażenie dziecięce	15 osób
epilepsja	7 osób
zespół Downa	5 osób
autyzm	10 osoby
zaburzenia koordynacji ruchowej	5 osoby
wodogłowie	2 osoby
ślepotą, silne niedowidzenie	4 osoby
zespół Angelmana	1 osoba

f) Sposób poruszania się uczestników zajęć:

samodzielnie	25 osób
z pomocą drugiej osoby	2 osoby
na wózku inwalidzkim	16 osób

Podsumowanie:

- Uczestnikami zajęć w domu są w zdecydowanej większości małe dzieci (25 dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym wieku szkolnym).
- Stopień sprawności psychofizycznej uczestników zajęć jest zróżnicowany, ale większość dzieci odznacza się głębszym upośledzeniem umysłowym i sprzężonymi zaburzeniami. Największa grupa to dzieci z umiarkowanym i znacznym upośledzeniem umysłowym oraz małe dzieci, których stopień upośledzenia nie został jeszcze dokładnie zdefiniowany.
- Charakterystyczna jest duża ilość niepełnosprawności sprzężonych, w tym aż 15 przypadków dzieci, które przebyły mózgową porażenie dziecięcą i poruszają się z pomocą wózka inwalidzkiego.
- Radykalnie zwiększyła się w ostatnich latach grupa uczestników z zaburzeniami ze spectrum autyzmu (obecnie 10 osób).
- W czterech przypadkach dominującym problemem są duże defekty wzroku.
- Większość uczestników zajęć z powodu wielorakiej niepełnosprawności oraz wad genetycznych jest bardzo podatna na infekcje, alergie oraz skorelowane problemy zdrowotne (krążeniowe, oddechowe, dermatologiczne i inne). Dzieci są częstymi pacjentami różnego typu poradni i szpitali, co utrudnia ich regularne uczestnictwo w zajęciach i obniża efekty terapii.

Biorąc pod uwagę potrzeby uczestników zajęć i ich rodzin można w następujący sposób sformułować

CELE OGÓLNE FUNKCJONOWANIA DOMU:

1. Rozwój potencjału psychofizycznego, samodzielności i zaradności życiowej uczestników zajęć.
2. Poprawa komunikacji i funkcjonowania społecznego uczestników zajęć.
3. Udzielenie wsparcia rodzinom uczestników zajęć.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE DZIAŁANIA

Cele funkcjonowania domu realizowane są przez wieloprofilową rehabilitację. W każdej z jej dziedzin stawia się cele szczegółowe:

1. Pracownia kinezyterapii

Cel główny: podniesienie (lub utrzymanie) sprawności ruchowej uczestników zajęć.

2. Pracownia terapii pedagogicznej

a. sekcja stymulacji rozwojowej i polisensorycznej

Cel główny:

- W zakresie rozwoju poznawczego: wydłużenie koncentracji uwagi, wzbogacenie pojęć ogólnych, lepsze rozumienie sytuacji i słów, podniesienie sprawności grafomotorycznej, poprawa adaptacji w zakresie przyjmowanych bodźców;
- W zakresie rozwoju komunikacji: zwiększenie motywacji do komunikacji, poprawa adekwatności komunikacyjnej, rozwój zrozumiałych dla otoczenia form komunikowania się.
- W zakresie rozwoju motorycznego: poprawa orientacji w schemacie ciała, orientacji przestrzennej, zwiększenie aktywności ruchowej.

- W zakresie rozwoju społeczno-emocjonalnego: wzrost samodzielności dzieci, większa umiejętność współpracy, wzrost adekwatnych reakcji, mniejsza częstotliwość zachowań zakłócających.

b. sekcja integracji sensorycznej

Cel główny:

- Kształtowanie poprawnej percepcji wzrokowej, słuchowej, dotykowej, węchowej oraz ruchowej,
- rozwój adekwatnych reakcji dziecka na bodźce zmysłowe, przetwarzania wrażeń somatosensomotorycznych (dotyk i propriocepcja), przetwarzania wrażeń przedsionkowych,
- poprawa koordynacji oko-ręka
- uczenie planowania ruchu (praksja)
- relaksacja, wygaszanie nadpobudliwości dzieci przez oddziaływanie na zmysły
- stymulacja aktywności dzieci biernych, apatycznych

3. Pracownia psychologiczna

Cel główny:

Poprawa funkcjonowania psychospołecznego uczestników zajęć.

Cele szczegółowe:

1. Diagnoza rozwoju psychospołecznego uczestnika zajęć.
2. Współpraca z rodziną uczestników zajęć – wywiad, konsultacje, porady i wsparcie psychologiczne.
3. Konsultacje z terapeutami i pedagogami.
4. Analiza orzeczeń i opinii psychologicznych uczestników zajęć.
5. Stymulacja rozwoju psychospołecznego dzieci poprzez: oddziaływania psychologiczne na procesy psychiczne (poznawcze, emocjonalno-motywacyjne i wykonawcze), komunikację i współdziałanie z innymi ludźmi.
6. Prowadzenie dokumentacji – opinie, indywidualne plany postępowania terapeutyczno-aktywizującego, rejestr spotkań z rodzicami, wywiady psychologiczne.

4. Pracownia terapii mowy

Cel główny: Umożliwienie dziecku – na miarę jego możliwości – zdobycie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem (rozwój kompetencji komunikacyjnej)

Cele szczegółowe:

- Rozwijanie potrzeby kontaktu z innymi ludźmi,
- Usprawnienie układu oddechowego i motoryki artykulatorów,
- Ćwiczenie koncentracji uwagi,
- Kształtowanie słuchu – aparatu odbiorczego,
- kształtowanie umiejętności percepcyjnych: wzrokowych, słuchowych, czuciowych,
- wyrobienie umiejętności komunikowania własnych potrzeb,
- wzbogacenie zasobu słownika,
- stymulowanie ogólnego rozwoju dziecka,
- wyrobienie sposobów komunikacji alternatywnej.

5. Pracownia terapii zajęciowej

a. sekcja ludoterapii (terapii przez zabawę)

Cele:

- dostarczenie dzieciom aktywności sprzyjającej spontanicznej ekspresji emocjonalnej i kształtowaniu pozytywnych uczuć,
- wspomaganie samodzielności i asertywności dziecka,
- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa,
- poprawa komunikacji i rozwój współpracy w grupie,
- redukcja zachowań niepożądanych i wzmacnianie zachowań właściwych,
- wzbogacanie słownictwa i rozwój poznawczy uczestników (uczenie się przez zabawę),
- rozwój motoryki małej i dużej uczestników zajęć.

b. sekcja plastyczna

Cele:

- rozwój motoryki małej uczestników zajęć,
- rozwój wyobraźni i umiejętności poznawczych,
- poprawa koncentracji uwagi,
- dostarczenie okazji do ekspresji emocjonalnej,
- wzmocnienie samooceny uczestników przez dostarczenie poczucia „sprawstwa”,
- poprawa komunikacji i rozwój współpracy w grupie,

c. sekcja życia codziennego

Cele:

- podnoszenie sprawności i zaradności życiowej uczestników zajęć,
- rozwój samodzielności w zaspokajaniu potrzeb,
- dostarczenie wzorów aktywności i aktywizowanie w życiu codziennym,
- wzbogacanie słownictwa i rozwój poznawczy uczestników,
- poprawa komunikacji i rozwój współpracy w grupie,
- redukcja zachowań niepożądanych i wzmacnianie zachowań właściwych.

III. FORMY DZIAŁALNOŚCI (metody i formy pracy)

1. Pracownia rehabilitacji ruchowej

- ćwiczenia metodami: NDT Bobath, Wojty, PNF
- ćwiczenia czynno-bierne dla dzieci z ograniczoną sprawnością ruchową,
- praca nad pozycją ułożeniową dzieci z porażeniem mózgowym (zapobieganie odleżynom, powikłaniom oddechowym, oklepywanie, masaże)
- zajęcia korekcyjne (ćwiczenia równoważne, ćwiczenia koordynacji ruchowej, korygujące wady postawy pleców, kolan i stóp, ćwiczenia antygravitacyjne)
- ćwiczenia poprawnego chodu
- zajęcia sportowe i ogólnokondycyjne w sali gimnastycznej i na placu zabaw (gry i zabawy sportowe)

- zajęcia wyciszające i relaksacyjne (ćwiczenia oddechowe, hydroterapia, ćwiczenia w suchym basenie z piłkami, spacer)
- zajęcia manualne (usprawnianie chwytności rąk przez zabawy manualne, ćwiczenia w zakresie samoobsługi – samodzielności przy ubieraniu, toalecie, jedzeniu)

2. Pracownia terapii pedagogicznej

a. sekcja stymulacji rozwojowej i polisensorycznej:

3. Metoda Snoezelen,
 - Metoda Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne,
 - Program Aktywności i Komunikacji Knillów
 - Terapia biofeedback,
 - Metoda F. Affolter,
 - Program rozwijający percepcję wzrokową Marianne Frostig i Davida Horne,
 - Ćwiczenia grafomotoryczne usprawniające technikę rysowania i pisanie Hany Tymichowej,
 - Metoda komputerowego wspomagania,
 - Techniki plastyczne,
 - Pedagogika zabawy,
 - Zabawy paluszkowe,
 - Masaże,
 - Muzykoterapia

b. sekcja integracji sensorycznej

- Metoda Integracji Sensorycznej (SI).
- Terapia ręki.
- Indywidualna Stymulacja Słuchu *Johansena*.

3. Pracownia psychologiczna

- Tworzenie sytuacji edukacyjnych stymulujących rozwój umiejętności psychospołecznych (np. różnorodne zabawy, gry planszowe, elementy psychodramy, ćwiczenia na materiale obrazkowym i multimedialnym, wyjścia do miejsc publicznych).
- Wykorzystanie naturalnych sytuacji życiowych do oddziaływań na sferę psychospołeczną (np. nawiązywanie i podtrzymywanie relacji z drugą osobą, wskazywanie pożądanego zabawki, sytuacje bieżące i aktualnie dziejące się w życiu uczestnika zajęć).
- Elementy terapii behawioralnej: pochwała prawidłowych zachowań; wzmocnienia pozytywne – uśmiech, ciepły ton głosu, dostrzeganie mocnych stron uczestnika zajęć, słowa i gesty wyrażające sympatię i akceptację; redukowanie zachowań niepożądanych.
- Zabawy relaksacyjne: ćwiczenia oddechowe, elementy treningu relaksacyjnego, wizualizacja.
- Rozmowa z uczestnikami zajęć: wyrażanie uczuć, potrzeb i opinii; zadawanie pytań i zagadek; rozmowa na interesujące tematy.
- Stymulacja zmysłów, elementy muzykoterapii i bajkoterapii.

4. Pracownia terapii mowy

- pokaz i wyjaśnienie ułożenia narządów artykulacyjnych,
- uczulanie miejsca artykulacji,
- korekta mechaniczna ułożenia artykulatorów (z wykorzystaniem szkatuły),
- przekształcanie dźwięku istniejącego na prawidłowy,
- korekta i rozwój mowy z wykorzystaniem programów komputerowych,
- metoda taktylna (regulacja i normalizacja percepcji dotykowej i równoważenie napięcia mięśni przez masaże i uciski),
- piktogramy,
- gesty,
- zabawy paluszkowe,
- baraszkowanie,

- program aktywności Knill’ów
- metody wpierające i stymulujące rozwój dziecka,
- elementy pedagogiki zabawy,
- behawioralne techniki korygujące.

5. Pracownia terapii zajęciowej

a. sekcja ludoterapii (terapii przez zabawę)

- Praca z książką- czytanie i analizowanie odpowiednio wybranych do wieku bajek, opowiadań.
- Ćwiczenia prowadzące do poznawania własnego ciała (elementy ćwiczeń z ruchu rozwijającego W.Sherbon, Metoda „Knillów”).
- Zabawy paluszkowe, baraszkowanie.
- Zajęcia przy muzyce relaksacyjnej (masażyki, przytulanki).
- Prowadzenie rozmów na temat emocji, nawiązywania prawidłowych relacji z innymi uczestnikami.
- Zabawy tematyczne, konstrukcyjne, manipulacyjne.
- Ćwiczenia grafomotoryczne (rysowanie szlaczków, pisanie liter po śladzie itp.).
- Wspólne gry i zabawy dydaktyczne.
- Zabawy plastyczne i techniczne np. malowanie, modelowanie z mas plastycznych, wycinanie.
- Zajęcia na placu zabaw i w Sali gimnastycznej.
- Zabawy rytmiczne i taneczne.
- Grupowe i indywidualne wyjścia do kina, sklepu, pocztę itp.
- Ćwiczenia dokładności w wykonywaniu czynności rozbierania i ubierania, dbania o higienę osobistą.

b. sekcja plastyczna

- Metoda malowania dziesięcioma palcami (Ruth F. Show).
- Rysowanie: kredkami ołówkowymi, świecowymi, pastelami, kredą, flamastrami.

- Malowanie: akwarelą, pastelami, farbami kryjącymi (tempera, plakatówka, farby klejowe), tuszem, pasta do zębów.
- Malowanie pędzlem, wałkiem, przy pomocy nici, gąbki na małych i dużych powierzchniach.
- Modelowanie(lepienie i rzeźbienie) w: masie solnej, masie papierowej, plastelinie, ciasto linie, glinie.
- Obrysowywanie konturów, odbijanie stempli (z ziemniaka, gumowym, korkowym).
- Papieroplastyka- wydzieranie, wyklejanie własnych kompozycji z papieru kolorowego, bibuły, wykonywanie kartek okolicznościowych, wykonywanie sezonowych dekoracji .
- Tworzenie kompozycji z różnego rodzaju materiału: papier, bibuła, makaron, kasza itp.
- Wykorzystania materiałów ekologicznych (darów natury) w sztuce, zbieranie i suszenie liści, gałęzi, kasztanów, żołędzi, szyszek, traw, nasion roślin, owoców, mchu, muszli, trzciny itp.
- Zdobienie przedmiotów metodą decoupage np. słoiki, butelki, pudełka itp.
- Oklejanie słoików, butelek wełną, sznurkiem itp.
- Wykonywanie ozdób świątecznych, drobnych upominków.

c. sekcja życia codziennego

- Zajęcia w kuchni terapeutycznej: przygotowywanie i podawanie prostych posiłków, nauka nakrywania do stołu, posługiwanie się sztućcami
- Zajęcia w kąciakach tematycznych: zabawy w dom, kuchnię, sklep, majsterkowanie, pranie, prasowanie
- Wyjścia na pocztę, do sklepu, pizzerii, lodziarni, na spacer
- Uczestnictwo w życiu kulturalno- oświatowym: kino, teatr, wystawy, Ełckie Centrum Kultury, Biblioteka, Centrum Edukacji Ekologicznej, Szkoła Muzyczna
- Trening samodzielnego spożywania posiłków
- Trening samodzielnego zmieniania odzieży
- Trening toaletowy /odzwyczajanie od pieluchowania
- Trening higieny osobistej.

IV. METODY, SPOSOBY I KRYTERIA OCENY EFEKTÓW DZIAŁALNOŚCI DOMU

Oceny postępów uczestników dokonuje raz w roku zespół terapeutyczno-wspierający. Zespół spotyka się raz w tygodniu ustalając plan postępowania wspierająco-aktywizującego dla poszczególnych uczestników zajęć w poszczególnych sferach (rozwój fizyczny - rozwój poznawczy, samoobsługa zaradność życiowa - rozwój społeczno-emocjonalny - rozwój mowy i komunikacji - rozwój umiejętności spędzania wolnego czasu) i dokonując jego corocznej opisowej ewaluacji. Plan jest wyrażony w postaci następującego schematu:

PLAN POSTĘPOWANIA WSPIERAJĄCO-AKTYWIZUJĄCEGO			
..... <i>Imię i nazwisko</i>	od	przewidywany termin ewaluacji	data ewaluacji
			

SFERA	CELE	SPOSOBY REALIZACJI	Podpis osoby odpowiedzialnej	EWALUACJA
ROZWÓJ FIZYCZNY				
ROZWÓJ POZNAWCZY, SAMOOBSŁUGA , ZARADNOŚĆ ŻYCIOWA				
ROZWÓJ MOWY I KOMUNIKACJI				
ROZWÓJ SPOŁECZNO- EMOCJONALNY				
UMIEJĘTNOŚĆ SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU				

W przypadku dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną stosuje się przede wszystkim jakościowe (opisowe) oceny efektów terapii. Taką ocenę stosuje również zespół terapeutyczno-wspierający domu.

Próbą ilościowej oceny postępów rozwojowych uczestników zajęć w domu są:

1. Inwentarz H.C. Gunzburga do oceniania postępów w rozwoju społecznym,
2. Inwentarz logopedyczny do oceny postępów w rozwoju mowy,
3. Diagnoza Integracji Sensorycznej
4. Profil Psychoedukacyjny składający się z:
 - a) Skali Zachowań do oceny umiejętności w następujących sferach:
 - reakcja na bodźce,
 - mowa,
 - nawiązywanie kontaktów i reakcje emocjonalne,
 - zabawa i zainteresowanie przedmiotami.
 - b) Skala rozwoju do oceny umiejętności w następujących sferach:
 - naśladowanie,
 - percepcja,
 - motoryka mała,
 - motoryka duża,
 - koordynacja wzrokowo-ruchowa,
 - czynności poznawcze,
 - mowa czynna.

Diagnoza Profilu Psychoedukacyjnego dokonywana jest raz w roku przez terapeutę pedagogicznego. Jej wynikiem są tabele i wykresy odzwierciedlające zmiany w rozwoju dziecka. Diagnoza jest podstawą do ustalenia form terapii pedagogicznej.

Wyniki powyższych metod diagnostycznych są przedstawiane przez specjalistów (psychologa, logopedę, pedagoga) pozostałym członkom zespołu i wykorzystywane do sformułowania i realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego.

V. MOŻLIWOŚCI REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH FORM DZIAŁANIA

Pracownie działające w domu		Osoby prowadzące (kwalifikacje)	Pomieszczenia do realizacji	Wypozażenie
Pracownia rehabilitacji ruchowej		1 mgr rehabilitacji 1 licencjat rehabilitacji	gabinet kinezyterapii	– drabinki przyścienne, – stół do ćwiczeń, – suchy basen z piłkami, – lustro korekcyjne, – rotor, – zestaw piłek i kształtek rehabilitacyjnych, – zabawki i przyrządy do ćwiczeń manualnych, – przyrządy do ćwiczeń oddechowych, – radioodtwarzacz CD
PRACOWNIA TERAPII PEDAGOGICZNEJ	sekcja stymulacji rozwojowej i polisensorycznej	2 pedagogów	gabinet stymulacji rozwojowej	– zestaw szafek, stolików i krzeseł – komputer z monitorem dotykowym, edukacyjne programy komputerowe, – telewizor, DVD, radiomagnetofon, – zabawki i pomoce edukacyjne, – książki i czasopisma dla dzieci
			gabinet terapii pedagogicznej	– zestaw szafek, stolików i krzeseł, dywan – telewizor – pomoce pedagogiczne
			Sala Doświadczania Świata	– projektor tarcz świetlnych – kolumny wodne podświetlane – zestaw światłowodów – szafki
	sekcja integracji sensorycznej	oligofreno-pedagog, specjalista SI	Sala Integracji Sensorycznej	– konstrukcja do podwieszeń – kształtki rehabilitacyjne – suchy basen z piłkami, – piłki rehabilitacyjne – aplikacje sensoryczne
Pracownia psychologiczna		mgr psychologii	gabinet psychologa	– zestaw szafek, biurek i krzeseł – komputer z 2 monitorami – sprzęt i oprogramowanie do terapii biofeedback
Pracownia terapii mowy		Neuro-logopeda, oligofrenopedagog	gabinet logopedy	– zestaw szafek, biurek i krzeseł – komputer z mikrofonem, głośnikami, drukarką – komputerowe programy logopedyczne – lustro korekcyjne, – radio z CD i płyty CD – zabawki i pomoce edukacyjne – książki i czasopisma dla dzieci

PRACOWNIA TERAPII ZAJĘCIOWEJ	sekcja ludoterapii	2 terapeutów zajęciowych + 1 opiekun w trakcie szkolenia instruktora terapii zajęciowej	Pracownia plastyczna	– zestaw szafek, stolików i krzeseł – wersalka – artykuły plastyczne i pomoce do zajęć plastycznych
	sekcja plastyczna		Pracownia ludoterapii	– zestaw szafek, stolików i krzeseł – zabawki edukacyjne, konstrukcyjne, tematyczne, drewniane, plastikowe, pluszowe, klocki, puzzle, układanki, samochody, lalki
	sekcja życia codziennego		Pracownia życia codziennego	– zestaw szafek kuchennych – kuchnia elektryczna czteropalnikowa z piekarnikiem – lodówka – stół i krzesła kuchenne – naczynia, sztuce, kuchenny sprzęt AGD

Atutem organizacyjnym sprzyjającym dobrej realizacji poszczególnych form działania domu jest dobra współpraca kompleksu ośrodków: Środowiskowy Dom Samopomocy, Dom Pomocy Społecznej oraz Szkoła Podstawowa Specjalna i Gimnazjum Specjalne wspieranych przez „Tęczową Fundację”.

Współpraca jest szczególnie ważna w organizacji imprez integracyjnych, przedstawień, wycieczek. Personel Środowiskowego Domu Samopomocy korzysta z doświadczenia i fachowych rad specjalistów pozostałych ośrodków, zwłaszcza pedagogów specjalnych - nauczycieli szkoły.

VI. PRZYJĘTE KIERUNKI DALSZEGO ROZWOJU

1. Z oferty Domu korzysta coraz więcej małych dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju i towarzyszącymi im zaburzeniami integracji sensorycznej. Konieczne jest podnoszenie kwalifikacji personelu w zakresie terapii autyzmu oraz terapii integracji sensorycznej.
2. Dom uzyskał standardy lokalowe. Do podnoszenia jakości pracy z dziećmi i młodzieżą potrzebne jest jednak doposażenie istniejących pracowni w nowe pomoce dydaktyczne i multimedialne.

3. Konieczna jest modernizacja istniejącego przy Domu placu zabaw i boiska sportowego.
4. W miarę możliwości finansowych Domu planowane jest przywrócenie bardzo potrzebnych uczestnikom zajęć z hipoterapii. Dom będzie zabiegał o zatrudnienie wykwalifikowanego hipoterapeuty.

Ełk, 10.03.2016 r.